

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Petr Příhoda, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Marie Žišková, o návrhu Krajského soudu v Brně na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi tímto soudem a Městským soudem v Brně, za účasti žalobce npor. Ing. P. J., a žalovaného Vojenského útvaru 2802 Olomouc, ve věci žaloby proti rozhodnutí velitele Vojenského útvaru 8930 Brno ze dne 13. 1. 2003, čj. 22230/76/2003-8930, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Ca 133/2003,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí velitele Vojenského útvaru 8930 Brno ze dne 13. 1. 2003, čj. 22230/76/2003-8930, ve věci náhrady škody, je soud ve správním soudnictví.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním ze dne 26. 3. 2004, doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 16. 4. 2004, navrhl Krajský soud v Brně, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o pravomoc podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který vznikl mezi ním a Městským soudem v Brně ve věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 29 Ca 133/2003.

Ze spisu tohoto krajského soudu, jakož i z vyžádaného spisu Městského soudu v Brně sp. zn. 17 C 64/2003 vplynuly tyto podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím velitele Vojenského útvaru 3742 Litoměřice ze dne 30. 10. 2002, čj. 00080/32/2002-3742, bylo s poukazem na ustanovení § 111, § 151 a § 101 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů, vysloveno, že npor. Ing. P. J. je povinen v souladu s ustanovením § 107 odst. 2, 3 téhož zákona zaplatit České republice - Ministerstvu obrany k úhradě škody EKŠ 79/02, zveřejněné v DR č. 166/02 velitele VÚ 3742 Litoměřice ze dne 20. 8. 2002, částku 65 953 Kč, a to prostřednictvím RFO Litoměřice.

Rozhodnutím velitele Vojenského útvaru 8930 Brno ze dne 13. 1. 2003, čj. 22230/76/2003-8930, bylo citované rozhodnutí správního orgánu potvrzeno a odvolání npor. Ing. P. J. bylo zamítnuto.

Žalobou, doručenou dne 10. 3. 2003 Městskému soudu v Brně, se žalobce npor. Ing. P. J. proti žalovanému „Česká republika - velitel VÚ 8930 Brno“ domáhal zrušení obou uvedených rozhodnutí. Usnesením Městského soudu v Brně ze dne 2. 4. 2003, čj. 17 C 64/2003-8, bylo řízení zastaveno, když tento soud dospěl k závěru, že jde o žalobu proti rozhodnutí orgánu veřejné správy a věc náleží do věcné příslušnosti krajských soudů rozhodujících věci správního soudnictví podle zákona č. 150/2002 Sb., o soudním řádu správním. Proto bylo postupováno podle ustanovení § 104b o. s. ř.

Poté žalobce, zřejmě na základě poučení, které se mu dostalo v uvedeném usnesení Městského soudu v Brně, podal žalobu u Krajského soudu v Brně se

shodným označením účastníků řízení i se stejným návrhem rozsudečného výroku. Vojenský úřad pro právní zastupování Ministerstva obrany ve vyjádření k této žalobě navrhl, aby soud podle ustanovení § 46 odst. 2 s. ř. s. žalobu odmítl, neboť v tomto případě se jedná o rozhodnutí v soukromoprávní věci. Poté krajský soud podal zvláštnímu senátu zmíněný návrh, v němž rovněž dovedl, že se jedná o přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. Jde totiž o „druhostupňové odvolací rozhodnutí správního orgánu o náhradě škody vydané na základě ustanovení § 107 a násl. zákona č. 221/1999 Sb.“.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví vycházel zvláštní senát z následujících závěrů:

Věci vyplývající ze služebního poměru vojáků z povolání (nyní upravené především zákonem č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání) nelze pro jejich povahu považovat za věci soukromoprávní (především pracovněprávní). Služební poměr je (i byl) charakterizován jako institut veřejného práva; byl považován za právní poměr státně zaměstnanecký. Tento právní poměr nevzniká smlouvou, ale mocenským aktem služebního orgánu (§ 5 cit. zákona - rozhodnutím o povolání do služebního poměru) a po celou dobu svého průběhu se výrazně odlišuje od poměru pracovního, který je naopak typickým poměrem soukromoprávním, kde účastníci mají rovné postavení. To se projevuje v právní úpravě týkající se průběhu a změny služebního poměru (část druhá, hlava II cit. zákona), kázeňské pravomoci, kázeňských odměn, kázeňských trestů a jejich ukládání (část třetí, hlava III téhož zákona), zániku služebního poměru (část druhá, hlava III tohoto zákona), jakož i dalších případů rozhodování služebních orgánů. Nejinak je tomu u rozhodování o odpovědnosti vojáka za škodu způsobenou státem (část sedmá cit. zákona). Právní povaha služebního poměru vojáka z povolání postihuje zvláštní povahu „zaměstnavatele“ jako primárního nositele veřejné moci, potřebu pevného začlenění vojáka do organismu veřejné moci a účast na jejím výkonu. Tato potřeba zasahuje tak daleko, že tu nejde o modifikaci soukromoprávního poměru, ale (stejně jako u některých dalších kategorií veřejných a zvláště státních zaměstnanců) o specifický státně zaměstnanecký poměr veřejného práva. Vodítkem může být i charakter právní úpravy, kdy právě u služebních poměrů má tato úprava kodexový charakter a použití zákoníku práce je buď vůbec nebo z převážné části vyloučeno.

Co do další argumentace je možno odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, čj. 6 As 29/2003-97, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 415/2004. I když toto rozhodnutí se týká propuštění ze služebního poměru příslušníka Policie České republiky [§ 106 odst. 1 písm. d) zákona č. 186/1992 Sb.], jsou v něm uvedené podrobné úvahy a závěry natolik obecné, že je možno je vztáhnout i na rozhodování o povinnosti vojáka z povolání k náhradě škody ze služebního poměru.

Z těchto důvodů zvláštní senát vyslovil, že rozhodnout o žalobě proti rozhodnutí velitele vojenského útvaru ve věci náhrady škody náleží soudu ve správním soudnictví (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.). Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány i soudy (§ 5 odst. 5 téhož zákona).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu